

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' אוסיפוב ואח'

תיק חיצוני :

1

בפני כב' השופט איתי הרמלין

תובעים לורי שם טוב

נגד

נתבעים

1. מרינה אוסיפוב
2. משרד המשפטים/הנהלת בתי משפט/חשב

2

החלטה בבקשה להתרת ייצוג על ידי עורך דין ולהארכת מועד להגשת כתב הגנה:

3

1. מונח בפני כתב תביעה שבבסיסו טענה כי ביום 18.5.2014 התובעת הותקפה, נאזקה ונעצרה שלא כדין על ידי הנתבעת מרינה אוסיפוב, ששימשה מאבטחת בבית המשפט לענייני משפחה, שבו נמצאה באותו היום התובעת כמתדיינת. התובעת דורשת פיצוי של 5,000 ₪.
2. ביום 1.7.2014 הגיש עו"ד אריאל נתן מהפרקליטות האזרחית במחוז תל אביב בשם הנתבעת השניה, הנהלת בתי המשפט (שהיא זרוע של המדינה), בקשה למתן היתר שהנתבעת השניה תהיה מיוצגת על ידי עורך דין מהפרקליטות וכן בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה.
3. הבקשה לקבלת היתר לייצוג על ידי עורך דין הוגשה, כיוון שסעיף 63 לחוק בתי המשפט קובע כי ייצוג בעל דין בבית משפט לתביעות קטנות על ידי עורך דין יהיה רק ברשות בית המשפט ומטעמים מיוחדים שירשמו. באופן פרדוקסלי הוגשה כאמור הבקשה לייצוג על ידי עורך דין כשהיא חתומה על ידי עורך דין. אם אין די בפרדוקס זה, הרי שעורך דין נתן נימק את הבקשה לקבלת היתר ייצוג בכך שלפי טענתו ממילא לפי הדין מותר ייצוג של המדינה על ידי עורך דין גם בבית המשפט לתביעות קטנות. אף על פי שעורך דין נתן התעלם מהערתו על הפרדוקס הנוסף בכך שבטרם אושרה בקשתו שהנתבעת תהיה מיוצגת על ידי עורך דין, הוא מגיש בשמה בקשות שונות, התייחסתי במלוא כובד הראש לטענותיו הרציניות בבקשה זו ובתגובה נוספת שהגיש לבית המשפט.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' אוסיפוב ואח'

תיק חיצוני:

4. סוגיית ייצוגה של המדינה בפני בית המשפט לתביעות קטנות על ידי עורכי דין, מתמחים או מייצגים מקצועיים נתונה במחלוקת בפסיקה וטרם הוכרעה על ידי בית המשפט העליון. בפסק דינה ברע"א 5711/08 **רשל פרטוק נ' סול טורג'מן בע"מ** (17.3.200) תיארה השופטת ארבל את הדעות השונות בפסיקת בתי המשפט לתביעות קטנות בסוגיה זו (כשחיא מציינת לשם הדוגמה שני תיקים שבהם נפסק כי מטעמי שמירה על השוויון בין המתדיינים אין לאפשר את ייצוגה של המדינה על ידי עורך דין או מתמחה אלא אם מתקיימות נסיבות מיוחדות - ת"ק (נכח) 2317/04 **חושקובר נ' מנהל מקרקעי ישראל מחוז צפון** ות"ק (בי"ש) 1910/06 **אבולקיען נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל**). השופטת ארבל בחרה להשאיר את סוגיית ייצוג המדינה בפני בית המשפט לתביעות קטנות בצריך עיון. גם השופט רובינשטיין הזכיר סוגיה זו שבה חלוקות הדעות, אך לא הכריע בה. זאת, בפסק דין מן העת האחרונה יחסית - רע"א 6892/13 **קרול ויואל חיימוביץ' נ' לימור אוריון ואלבר ציי רכב** (23.2.2014). אף על פי שהסוגיה הספציפית שבה עוסקת החלטתי זו לא הוכרעה בפסקי הדין של בית המשפט העליון אני מוצא חשיבות עקרונית בדבריה של השופטת ארבל **בפסק דין פרטוק** שלפיהם "על בית המשפט לתביעות קטנות להקפיד על הכלל לפיו לא יותר ייצוג על-ידי עורך דין של מי מהצדדים. התרת ייצוג זה פוגעת הן במטרתו של בית המשפט לייעל ולקצר את ההליכים המתנהלים בבית המשפט לתביעות קטנות, הן במטרתו לפשט את ההליכים עבור האזרח מן השורה והצרכן הקטן, והן בעקרון השוויון ובשמירת האיזון בין המתדיינים".
5. זה המקום לציין כי ייצוגה של המדינה בהליכים בפני בית המשפט לתביעות קטנות הוא מקרה פרטי (ובכל זאת - מיוחד) של סוגיית ייצוגם של גופים גדולים בפני בית המשפט לתביעות קטנות. הואיל וסוגיה זו אינה ניצבת בפני לא ארחיב בה. אציין רק כי הקו המנחה של בתי המשפט בסוגיה זו היא שיש להגן במידת האפשר על עקרון השוויון בין המתדיינים ולא לאפשר לגופים הגדולים להפוך את גודלם ליתרון בחליך, ושביית המשפט לתביעות קטנות אמור להיות "מעוזו של האזרח מן השורה" כלשונו של השופט רובינשטיין **בפסק דין חיימוביץ'**, שבו קבע השופט רובינשטיין כי ייצוג חברה גדולה על ידי העובד המטפל בתיק היא פתרון סביר והוגן.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' אוסיפוב ואח'

תיק חיצוני:

6. עו"ד נתן שמבקש רשות שהמדינה תהיה מיוצגת על ידי עורך דין מבסס את טיעונו על קו טיעון שאומץ בעיקרו של דבר בפסק דין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע ברת"ק 38116-02-12 מדינת ישראל נ' ניר סדון (15.4.2012) (נבבתי המשפט לתביעות קטנות ניתנו לאורך השנים גם פסקי דין רבים שביטאו דעה אחרת בסוגיה זו, וכאמור לעיל היא מעולם לא הוכרעה בבית המשפט העליון). קו הטיעון של עו"ד נתן הוא זה –
- א. החסדר בסעיף 63 לחוק בתי המשפט הקובע כי יצוג על ידי עורך דין בפני בית המשפט לתביעות קטנות יהיה רק ברשות בית המשפט הוא לפי עו"ד נתן בגדר דין כללי שמסויג בדין מיוחד הנוגע למדינה.
- ב. הדין המיוחד הנוגע למדינה מוצא ביטויו לפי עו"ד נתן במספר סעיפי חוק –
- (1) בסמכות היועץ המשפטי לממשלה להתייצב בכל הליך משפטי שעשוי לדעתו להשפיע על זכות של המדינה, זכות ציבורית או עניין ציבורי. זאת, לפי החסדר הקבוע בסעיף 1 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש].
- (2) בסעיף 4 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958 הקובע כי "בכל הליך שהמדינה צר לו תיוצג המדינה על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוהר". סעיף שפרשנותו מצויה בסעיף 3 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 הקובע כי "בא כוה היועץ המשפטי לממשלה – פרקליט בפרקליטות המדינה על שלוהותיה או מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות נציגו או בא כוהר".
- ג. הסמכות לקבוע מי יהיה נציגה של המדינה מסורה כולה בידי היועץ המשפטי לממשלה, וזאת על מנת להבטיח כי המדינה תדבר בקול אחד בכל ההליכים שבהם היא מעורבת.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' אוסיפוב ואח'

תיק חיצוני:

7. אינני סבור כי לסמכות של היועץ המשפטי לממשלה להתייצב בכל הליך משפטי רלבנטיות לשאלה הנדרשת להכרעה. סמכות זו אינה קשורה לייצוגו של צד לחליך משפטי, אלא בהצטרפות של היועץ המשפטי לממשלה לחליך כמביע עמדה נוספת (וחשובה).
8. אינני סבור גם שניתן לקבוע שההסדר באשר לייצוג בבית המשפט לתביעות קטנות שלא על ידי עורך דין הוא דין כללי בעוד שההסדר באשר לייצוג המדינה על ידי נציג היועץ המשפטי לממשלה הוא דין מיוחד המסייג אותו. באותה המידה, ויש יאמרו שבנקל, אפשר לקבוע שההסדר בדבר ייצוג המדינה בהליכים משפטיים על ידי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה הוא דין כללי בעוד שההסדר הנוגע לייצוג בבית המשפט לתביעות קטנות הוא דין מיוחד המסייג אותו. משמעותה של קביעה שכזו היא שדינה של המדינה בפני בית המשפט לתביעות קטנות כדין כל מתדיין אחר בפני בית המשפט לתביעות קטנות, והיא יכולה להיות מיוצגת על ידי עורך דין רק ברשות בית המשפט ורק כשמתקיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת.
9. אני סבור כי יש להכריע בסוגיה תוך שימוש בכללי פרשנות כלליים ובהם כללי הפרשנות התכליתית, דרישת ההרמוניה החקיקתית והפרשנות המקיימת את ערכי היסוד של השיטה.
10. תכליתו של סעיף 63 לחוק בתי המשפט היא לפשט את ההליכים בבית המשפט לתביעות קטנות ולהנגישם לכלל הציבור בצורה שוויונית. ההנחה העומדת ביסוד סעיף זה היא שהואיל ומדובר בתביעות בסכומים קטנים (כך למשל במקרה זה – 5,000 שקלים) הצורך להסתייע בעורך דין יהפוך את הגשת התביעה לבלתי כדאית, יחסום בפני אזרחים מעוטי אמצעים את האפשרות להגן על זכויותיהם שנפגעו, ויצור אי שוויון מובהק בין מתדיינים חוזרים (כחברות גדולות) לבין מתדיינים חד פעמיים (כ"אזרח הקטן"). כלומר, מדובר בתכליות המגשימות ערכי יסוד של השיטה כעקרון השוויון וזכות הגישה לערכאות. ברי כי הגשמתם של תכליות וערכי יסוד אלה תומכת במתן היתר ייצוג במשורה, ולא בכדי קבע המחוקק כי רשות להיות מיוצג על ידי עורך דין תנתן רק "מטעמים מיוחדים שירשמו". על פניו פרשנות תכליתית של סעיף 63 תומכת בהחלת דין שווה על המדינה כעל כל מתדיין אחר בהליכים בבית המשפט לתביעות קטנות (התייחסות נרחבת לתכליותיו של סעיף 63 ניתן למצוא בפסקי הדין של בית המשפט העליון בעניין **פרטוק וחיימוביץ'** שהוזכרו לעיל).

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 14-06-3758 שם טוב נ' אוסיפוב ואח'

תיק חיצוני:

11. יחד עם זאת, אינני מתעלם מתכליתו החשובה של סעיף 4 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), שבא להבטיח כי המדינה תדבר בכל ההליכים המשפטיים בקול אחד. גם בכך יש כמובן כדי לתרום לשמירת עקרון השוויון, ובצד זאת על אינטרסים שיש חשיבות שיוזכו להגנה באיכות הגבוהה של הייצוג שמועניקים באי מוח היועץ המשפטי לממשלה.
12. נשאלת השאלה איזו מן הפרשנויות האפשריות תגשים בצורה מלאה יותר את ערכי היסוד של השיטה ותשמור על הרמוניה חקיקתית. דעתי היא כי פרשנות שלפיה אין למדינה היתר כללי לייצוג על ידי עורך דין בפני בית המשפט לתביעות קטנות מקדמת טוב יותר את ערכי היסוד של השיטה. יתר על כן, ניתן למצוא דרך פרשנית השומרת על הרמוניה חקיקתית ומביאה לכך שכל הערכים, הזכויות והאינטרסים שהוזכרו בהקשרם של ההסדרים החקיקתיים השונים שהזכרתי ישמרו. מפתח לפתרונה של הברירה הפרשנית הניצבת בפני נעוץ דווקא בהוראתו של חוק הפרשנות, שהוזכרה לעיל, שלפיה היועץ המשפטי יכול להסמיק כל אדם כבא כוחו ולא רק את מי שנמנה על פרקליטות המדינה. אם יסמיק היועץ המשפטי לממשלה אדם שאינו עורך דין לייצג את המדינה בתיק הנידון בפני בית המשפט לתביעות קטנות הרי שיקוימו כל סעיפי החוק שהוזכרו לעיל ותשמור הרמוניה חקיקתית. היועץ המשפטי לממשלה ובאי כוחו הרגילים יכולים כמובן גם להנחות את מי שיוסמך על ידי היועץ לייצג את המדינה ולפקח על פעולותיו. בכך ישמר עקרון השוויון בכל היבטיו הנוגעים לעניין – הן השוויון (היחסי) של המתדיינים בפני בית המשפט לתביעות קטנות והן הקול האחד שתשמיע המדינה בהליכים השונים. מעורבות מקצועית מסוימת של באי כוחו הקבועים של היועץ המשפטי לממשלה בהנחיה ובפיקוח תבטיח גם את האינטרסים הציבוריים שעל שמירתם הם אמונים.
13. נסיבותיו המיוחדות של מקרה זה תומכות במיוחד בדחיית הבקשה לייצוג המדינה על ידי עורך דין בתיק זה. ראשית, מדובר בתביעה קטנה במיוחד (תביעה לקבלת פיצוי של 5,000 שקלים כאשר הסכום המרבי של התביעות בבית המשפט לתביעות קטנות הוא 33,800 שקלים). סכום קטן זה הופך היעזרות של התובעת בעורך דין על חשבונה בלתי כדאי לחלוטין (אני מזכיר עובדה זו כיוון שייצוג המדינה על ידי עורך דין היה מצדיק לאשר גם לתובעת ייצוג על ידי עורך דין). מדובר במקרה מובהק שבו ייצוג על ידי עורך דין יפגע בשוויון, כיוון שלצד השני אין כדאיות בשכירת שירותיו של עורך דין. מוצב כזה בדיוק נועדו למנוע ההסדרים הקבועים בסעיף 63 לחוק בתי המשפט.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 3758-06-14 שם טוב נ' אוסימוב ואח'

תיק חיצוני :

- 1
2 תביעה זו מתייחדת גם בזהותן של הנתבעות ובמיוחד זהותה של הנתבעת השנייה – הנהלת
3 בתי המשפט. מראית פני הצדק מחייבת כי בתביעה נגד אנשי מערכת המשפט לא ינתן יתרון
4 דיוני או אחר למי שנמנה על המערכת שבה מתנהל המשפט או למערכת עצמה, כשהיא צד
5 להליך.
6
7 15. השורה התחתונה היא שאני דוחה את הבקשה לייצוג על ידי עורך דין.
8
9 16. אעיר כי הצעתו של כבוד השופט רובינשטיין בפרשת חיימוביץ' באשר לייצוג על ידי עובד
10 רלבנטי ישימה גם במקרה זה, ועומדת בפני היועץ המשפטי לממשלה האפשרות להסמין
11 עובד של הנהלת בתי המשפט שאינו עורך דין לייצג את המדינה בתיק זה.
12
13 17. המועד להגשת כתב הגנה מוארך עד ליום 4.8.2014. הנתבעות יעבירו העתק כתבי ההגנה גם
14 לתובעת באותו מועד.
15
16 18. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים.
17
18
19
20
21 ניתנה היום, 16 יולי 2014, בהעדר הצדדים.
22

איתי הרמלין, שופט

23
24

ת"ק 3758-06-14
 כבוד השופט איתי הרמלין
 קבוע ליום 17/8/14 שעה 9:30

בבית משפט לתביעות קטנות בתל-אביב

בעניין שבין:
 התובעת:

לורי שם טוב, ת.ז. 024506230
 מרחוב כצנלסון 126 ב', ת.ד. 1305 גבעתיים 57525
 טל': 050-8846712 פקסי: 03-7327557

- נגד -

הנתבעים:

1. מרינה אוסיפוב ת.ז. 311800981 – מאבטחת
 משמר בתי המשפט ברמת גן
 בן גוריון 38, רמת גן
 טל': 03-6926743, פקסי: 03-6926641

2. הנהלת בתי המשפט
 מרחוב כנפי נשרים 22, ת.ד. 34142, ירושלים 95464
 טל': 02-6556717, פקסי: 02-6513191

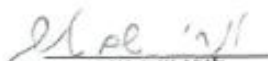
בקשה לגילוי מסמכים ולזימון עדים

מוגשת בזאת בקשה לחייב את הנתבעים בגילוי מסמכים וזימון עדים כדלקמן:

1. נציג המשטרה – שיבוא ויגיש את כל המסמכים מתיק החקירה מיום 18.05.14 נגד התובעת, חקירה שהתקיימה בתחנת רמת גן;
 1. נציג מערך האבטחה בהנהלת בית המשפט – שיבוא ויגיש עותק מסרטון וידאו שצולם במצלמות האבטחה במסדרון בית המשפט בסמוך לאולמו של השופט נפתלי שילה, סרטון המתעד את האירוע ביום 18.05.14 בין השעות 11:30 – 15:00;
 2. נציג הנהלת בית המשפט – שיגיש את תיקה האישי של הנתבעת 1, ובמיוחד את מסגרת והסכם העסקתה, תפקידה, סמכויותיה ועוד.
- המסמכים והעדים דרושים לתובעת כדי להוכיח כי הנתבעים חרגו מסמכותם ומתפקידם, שללו את חירותה של התובעת ואף עיכבו אותה "לחקירת" - בלא סמכות כדין.

חנן הדני ומוני הצדק להגדרת בקשה זו

16/07/2014	החלטה
בקשה 3 בתיק 3758-06-14	
ש' איתי הרמלין	
לתגובת הנתבעות עד ליום	
21.7.2014	

 לורי שם טוב
 התובעת

**לתביעות קטנות, ממהותו, אינו המקום הנאות לבירור
שאלות אלה.**

24. בנסיבות אלו ומבלי להביע עמדה לגוף הבקשה, ברי כי ניהול ההליך דן במתכונתו הנוכחית אינו מתאים לבירור בבית המשפט לתביעות קטנות.

25. יונר כי בהעברת הדיון לבית משפט השלום ממילא מתייחר הדיון בבקשת התובעת לגילוי ועיון במסמכים שהרי בהליך זה מחויבים הצדדים להליכי גילוי מסמכים מוקדם ובהתאם לתקנות סדרי הדיון.

26. יתר על כן, בהעברת הדיון כמבוקש יש בכדי ליתר את הצורך בשאלת הייצוג המפורטת בהרחבה לעיל.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על העברת הדיון לבית משפט השלום, לחילופין וככל שתידחה הבקשה, להורות על ייצוגן של הנתבעות דנן על ידי ב"כ היועץ המשפטי לממשלה מפרקליטות מחוז תל אביב – אזרחי.

אריאל נתן, עו"ד
פרקליטות מחוז ת"א - אזרחי

פמת"א תק/14/4598

א.ג. 1117711

החלטה	16/07/2014
	בקשה 2 בתיק 3758-06-14
	שו' איתי הרמלין
ההחלטה בשאלת העברת הדיון לבית משפט אחר תידון בדיון בבית המשפט.	